

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a lap
azétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

Néhány szó a miniszterhez.

Pécs, 1897. május 15.

(***) Kegyelmes Uram, Dániel Ernő báró miniszter ur, néhány ószinte szavunk van Önöz. Reméljük, hogy meghallgatást találnak és hogy alábbi panaszunkra, ami voltaképpen a megsértett erkölcsi- és jogrend panasz, mielőbbi orvoslást találunk.

Két év előtt kezdődik a história. Nagyméltóságodnak nem is kellett volna betekintést vetni a lapokba, tudomásának kellett lenni a dolgról, mert a reszortjába tartozó kereskedelmi kamarák révén értesülést szerezhetett róla, hogy anno 1895. két jeles firma, névszerint Herceg Sándor és Mauthner Izidor, elárasztották körleveleikkel az egész ország iparosságát, csábítván őket erősen, hogy vegyenek részt a lyoni, berlini nemzetközi kiállításokon, biztosítván az iparosokat az első díjakról, oklevelekről s külön, gomblyukban hordható kereszteskékről.

Mint azt annak idején a „Pécsi Figyelő” s ennek leleplezései révén ugyszólván az egész magyar központi sajtó megírta, ezeknek a jeles lovagoknak abban az esztendőben 875 magyar iparos ült föl, a kiknek elég csinos összegekért értéktelen galvanoplasztikai arany érmekeket, okleveleket, rendjeleket liferáltak soha nem létező kiállításokról.

A dolog annyiban érdekelhetette már ekkor Nagyméltóságodat, hogy a kereskedelmi- és iparkamarák megtették jelentéseiket a két üzérkedő férfiúról, kérvén a miniszterium hivatalos felvilágosítását, vajjon folytathatók-e az ilyen fosztogató műveletek.

Válasz mai napig nem érkezett a kamarákhoz.

Mi aztán a magunk szakállára utána jártunk a dolgoknak, és megtudtuk a konzulátusok és nagykövetségek útján, hogy 1895-ben sem Lyonban, sem Berlinben nem voltak nemzetközi kiállítások, hanem igenis, ezek a gimplifogók egy azokon a helyeken kibérelt szinben maguk rendeztek magánjellegű kiállításokat s maguk osztogatták az elsőrendű kitüntetéseket. Minthogy pedig az általuk jó pénzért osztogatott érmeke és oklevelek utánzatai voltak az e helyeken az előző években megtartott hivatalos kiállítások érmeinek, hamisítást is követtek el, amely tudvalevőleg hivatalból üldözendő.

A jeles szédelgők lapunk ellen még 1895-ben sajtópört indítottak, ami azonban befagyott, mert özönével érkeztek be ellenük a becsapott kereskedők részéről a bünteljelentések. Sajnos, ezekből egy sem került tárgyalásra, mert a győri kir. ügyészség, melynek azokat a pécsi kir. ügyészségnél beállott személyzethiány miatt ki-

osztották, megszüntetést indítványozott, mivel a károsultak maguk is tudták, hogy hamis portékát vásárolnak.

Elég az hozzá, ezeknek a jeles firmáknak máig is hajuk szála sem görbült meg, s folytatták volna 1896-ban is a külföldi üzleteket, ha nem lett volna idehaza millennáris kiállítás. Itt volt aztán nekik az igazi szüret.

Sorra látogatták a kiállítókat, utánozva a katonaszabadítók mesterségét, akik díjaztatják magukat olyan kiszabadultakkal, akik az ő közvetítésük nélkül is kiszabadultak volna, hivatkoztak befolyásos összeköttetéseikre, s fölajánlották, hogy a kiállítási kitüntetések minden fajtáját megszerzik jó pénzért.

Igen sokan ültek föl nekik. Mert tudvalevőleg az emberek hiúk s szívesen áldoznak hiuságuk legyezgetéseért. Így aztán a sok kitüntetésben részesült kiállítóközül igen sokan voltak adófizetői a Herceg és Mauthner cégnek s ennek a hatása alatt irtuk meg a múlt év végén „Utolsó sorozat” című cikkelyünket, melyért a magas kormány részéről sajtópörrel tiszteltettünk meg, ami most folyamatban van.

No már most, kérdjük, ha a magas kormány az efféle üzelmek megtorlására megtette volna a szükséges lépéseket, juttott volna-e valakinek eszébe a magas kormányt meggyanusítani, hogy a kiállítási

A „Pécsi Figyelő” tárcája

Heti krónika.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Fagyos hangulat uralkodott e hét törtenén, nem hiába a nyakunkon ültek három napig a fagyos szentek. Sehol semmi nevezetes, felemelő, vagy szenzációt keltő esemény. Történt pedig sok minden. Hanem hát a hétköznapi szintvonalán alig emelkedett felül a sok esemény közül egy is.

A fagyos szentek, azok azonban most kitétek magukért. Megmutatták, hogy nincs még vesze az ő valamikor rettegett hatalmuk s egész téli időjárással leptek meg bennünket. Bizony dideregtünk az egész héten; sárga cipők, világos ruhák ségyenkezve bujtak meg a ruhaszekrényekben s előkerültek a nehéz szövetek, s még a téli kabátok is, ha ugyan ez utóbbiak úgy nem jártak már, mint a festészeti kiállításról ellopott híres Meduzafő s az üres helyükre oda nem volt akasztva a Weiss zálogos kezeirása, ezzel a szöveggel; „November elsejéig nem látható.” Bizony pedig gyakran tévedésbe estünk s azt hittük, hogy nem májusban, de novemberben vagyunk.

Az időjárásról e héten tehát konstatálnunk lehet, hogy felülemelkedett a hétköz-

napiság szintvonalán. Sőt nemcsak ezt tette meg, hanem megtette volna azt is, hogy a sétatérén e hét esütörtökén tartandó első térzenét tönkresilányítja, ha katonáink nem okosabbak nála és a térzenét el nem halasztják. Az első térzene eszerint nem sikerült s a kitészött szép programmban csak azok gyönyörködhetnek, kik a lapunkban közölt műsört elvásták s mindjárt egy zongorával is rendelkeztek a műsor eljátszásához. S ha már a térzenét tönkretette az idő, miért is derült volna ki a hét végére? Bizony nem is tette; s itt már ő is lesülyedt a megsokkott hétköznapi szintvonalára.

A minthogy nagyon is erre a szintvonalra szállt alá a kvóta ügye is. Nem hiszem, hogy volna Magyarországon nyelvvel banni tudó ember, aki ne találta volna már ki a módját a kvótagy megoldásának. Csak az a baj, hogy ezek közül a módok közül egy se tetszik Bécsnek s egyet se mer elfogadni Bánffy. Ő úgy tesz, mint a táncra fogott medve; először huzódik a táncból, harapni is próbál, de aztán belekezd a táncba, mert fél a — veréstől. A már émélygésig unalmasá váló kvótatárgyalásoknak is csak ilyen tánc, a kvóta felemelése lesz a vége.

Okosabb dolgot hát nem cselekedhetik a magyar, mint hogy nem is gondol a kvótával s inkább majálist ül akár a három fagyosszent napján „három éjjel, három nap” — semhogy a kvótával törődjék. Csakhogy

erre az okoskodásra még sem akarjuk ráadni a fejünket. Mégis csak a kvóta van eszünkben; azzal kelünk, azzal fekszünk és dehogyan esik jól majálistoznunk, mikor a bőrtünk folyik az alku.

Akik hát nem találták el, miért nem volt látogatott az első majális, a mit e héten a jótékony nőegyletben tartottak, ime, vegyék tudomásul az okát. S imádkozzanak a még tartandó majálisok rendezői, hogy a kvóta-ügy le vagy fel, de valahogy lendüljön már, mert különben az ő mulatságaik sem fognak valami brillánsul sikerülni. Fejtéve természetesen, hogy az időjárást is komor hangulatba ejti a kvóta ügye s nem lesz sokkal kedvezőbb, mint volt az e heti első majálisra, mikor kis hijja volt, hogy be nem kellett fűtetni a termekben, hová a majálistozó közönség beszorult.

Hát ami igaz, az igaz. Rossz időket élünk, rossz csillagok járnak manapság. Ime a város községbirája — akit a mi néptünk kódušbirónak nevezett el — már 25 éve él a torony alatt, de azért bizonyára nem ért még ilyen napokat, mikor az ember azt sem tudja, hogy hanyadán áll a kvótájával és magyarul kérdezi a latint, hogy — kvóta hora est? A jubiláló tisztviselő különben összeírta, hogy kik voltak az ő 25 évi szolgálata alatt a város tisztviselői. Hogy ezt a statisztikát egy mássikkal pároztassák, a tisztelőre rendezett banketten egy valaki ki-

kitüntetésekért pénzért osztogatja? Hisz ezek a többszörösen leplezett szédelgők nyíltan hirdették a kiállítóknak, hogy ők a kormány (?) megbízottjai, a melynek a közlő választásokra kell a pénz, és ez azt ily módon akarja beszerezni.

Persze, mi csak az előttünk fekvő tényekkel vethettünk számot, s hogy a kormány eltúrta, elnézte ezeknek a szédelgőknek manipulációit, azt a következtetést vonhattuk le magunknak, hogy igenis, valami magas állásu embernek kell ezek mögött a szédelgők mögött állani, mert palam et publice garázdálkodtak.

Most jön azonban a dolog java. Ma 1897-et írunk, s mint Nagyméltóságod meggyőződhetett a lapokból, Debrecenben ismét egy kis eset történt meg, melyben éppen ezek a mi általunk már jól ismert firmák keze dolgozik. Itt is a régi recept szerint jártak el, csak hogy most a „nizzai“ nemzetközi kiállítás érmeit és mellékleteit szerezték meg jámbor embereknek drága pénzért, melyek fakovát sem érnek. Sőt most már, látva, hogy senki sem törődik velük, annyira mentek vakmerőségükben, hogy az okiratokat és érmeiket egyenesen beküldték a polgármesteri hivatalnak, hogy az kellő ünnepség mellett kézbesítse „a város derék fiainak.“

A többit tudjuk. Szerencsére egy debreceni ujság ébersége idejekorán leplezte a turpisságot, s az átadási ünnepségből nem lett semmi.

Ugy számítottak ugyanis, hogy az ilyen örvendős hírek az ujságba jönnek, a közönség erről tudomást vesz és akkor mindazok, a kik magukban érzik, hogy egy cseppel sem állanak hátrább a többiekénél, elfogadják ajánlataikat még abban az esetben is, ha pozitíve tudják, hogy ezek szemfényvesztésen alapulnak.

Hová fog ez vezetni? kérjük. Minden önérvényes ember restelni fogja az ő jól megérdemelt kitüntetését használni,

számította, hogy ha most nyugdíjba vonulna, éppen — három hatost (666) tenne ki a nyugdíja; egy másik valaki pedig „tisztviselőtől fényesebbet nem kívánható“ ajándékkal, egy — rövid szivarral lepte meg.

Hanem hát vigasztalódjanak a toronyalattiak. Ha az ő helyzetük nem is valami rózsás, a görögöké már csupa tövis. A dicsőséges hadjáratban dicsőséges győzelmet nyertek a — törökök és a görög hadsereg úgy futott, mintha a hajdani olimpusi futóversenyeken a legutolsó v z o n o s z is (görög baka) első díjat nyert volna. És most már fizetniük kell a szegény görögöknek; ők kaptak ki s mégis tőlük követelik a fájdalom díját; Krétát nyugalomba kell helyezniük s nekik kell megfizetniük ezt a nyugdíjaztatást. Egyszóval a görögökkel bizony nem volna tanácsos cserélniük még a mi tisztviselőinknek sem.

A görögöknél rosszabb sora talán csak a magyar adózó polgárnak van. Mert adót fizetni muszáj, ha nincs is miből. És mert a gazdagoknak van miből, azoktól sohse visszik el az utolsó parnát a fejük alól, — ez csak a szegény néppel eshetik meg. De azzal aztán megcsúsznak, mert ha ekzekválják és nem fizet, sietni kell az utolsó biztosíték elárverezésével, nehogy az selegyen, ha várnak a fizetésre és az állam megrövidítették. A gazdagoknál azonban ez nem szükséges; azokat nem kell zaklatni, árverezni! hiszen

attól tartván, hogy ők is gyanúsítják azzal, hogy hasonló uton jutott hozzá. És vég-eredményében becsapott lesz a jóhiszemű közönség.

Különb is nem új dolgok ezek, csupán másodlati és utánzatai azoknak a régi korrupcióknak, melyeknek forrásai még úgy látszik, még máig sem dugultak be.

Kegyelmes Uram! Ön a törvény őre, önnél a hatalom, az erő, önnek kötelessége, már csak a magyar nemzet becsülete, a kormányzat reputációja érdekében világosságot deríteni ez üzelmekre. Fogjon hozzá kérelmetlenül kézzel a gaz irtásához, ebben készségesen kezére járunk s összes pozitív adatainkat kezére szolgáltatjuk. Legyen a legszigorubb vizsgálat, még pedig kegyelmesség által kezdeményezve, mert nekünk sincs más célunk, mint kegyelmességnek kell hogy legyen: a tiszta igazság kiderítése és hogy a hűn elvegye megérdemelt büntetését.

Mi tehát csak igazságot kérünk!

Ballier Sándor.

A város gazdasági és pénzügyi programja.

(Második közlemény.)

6. A szigeti külvárosi elemi iskola a tanügyi és hygieniai követelményeknek ma már nem felel meg, de az épület maga is annyira avult, hogy soká fenn nem tartható.

Mivel pedig a jelenlegi telken az általános követelményeknek megfelelő épület el nem helyezhető, okvetlenül meg kell venni valamelyik szomszédos telket.

Az ügy tárgyalás alatt áll és a szűk séges telkek vétele és az építés kérdésében a tekintetes Közgyűlés még ez évben határozhat, úgy, hogy az építkezéshez valószínűleg ezen, legkésőbb mégis 1898. év elején hozzáfoghatunk.

A telek vételi és építési költségek, a melyek együttesen a 70000 forintot meg

van elég birtokuk, a mi biztosítja azt a pottom pár száz forint adóhátralékot.

Mindezt azonban nem én mondom, a hét szerény krónikása s már eleve is protestálok ellene, hogy a szocialistának, vagy igazgatónak tekintsenek. Mert mindezt az e heti városi közigazgatási ülésben mondták el, a hol még könnyek is hullottak a szegény adózó nép felett. De hát hiába volt a köny; Tóth Kálmán híres verssora, hogy „A gárda meghal, hanem magát meg nem adja,“ — ma már ide variálódik: A fináncsír, ha nem azért árvereztet, mert — muszáj!

Már pedig régen meg vagyunk írva, hogy a muszáj nagy ur. Az igaz, hogy még nagyobb a nem lehet. De hát van-e, volt-e és lesz-e lehetetlenség a magyar kormány előtt, ha az adóról van szó?

A kormány csak egy lehetetlenséget ismer, azt, hogy lemondjon és a kvótát a király szava döntse el. Persze, tudja, hogy akkor már semmi szükség reá és mehet végleges nyugalomba.

Vizont nem ismer a mi derék kormányunk összeférhetetlenségét sem. Hiszen igen sokan mást nem csináltak mostanáig, minthogy egyes képviselők ellen összeférhetetlenségi eseteket kutattak s bejelentették ezt a tisztelt Háznak. És a tisztelt Ház mit csinált e héten? Az összes összeférhetetlenségi eseteket levétette a napirend

nem haladják, törlesztéses kamatait, mivel a csekély tandíjak az évi előirányzatban már fedezetül fel vannak véve, községi fogyasztási adóból kell előteremteni.

7. A jelenlegi városi major és ott levő mértékhitelítő hivatal épületei oly rozoga állapotban vannak, hogy azokat néhány év múlva le kell bontani.

Az új vágóhid elkészülte után a major és mértékhitelítő hivatalt a régi vágóhid telkére kell áthelyezni.

A kiviteli tervek kézen vannak, bizottságilag tárgyalattak és mihelyt az új vágóhid építésének kérdése végleg eldőlt, a tekintetes Közgyűlés elé fogják terjesztetni.

A 35000 forinttal előirányzott építési költségek kamatai, mint fennebb VI. pont alatt fedezendőek.

8. Ha pedig a major új helyén lesz, megindíthatók a tárgyalások, hogy a Rudolfinum árva intézet épülete a kórház rendelkezésére bocsájtassék és az árvaház a városi major telkére helyeztessék át.

Ezzel eltávolítjuk az árvagyermekeket a kórház közeléből és mégis lehetővé tesszük, hogy a kórház telkén álló központi konyhából élelmeztesse; másrésről pedig módot nyújtunk a közkórház terjeszkedésének.

Ezen építkezésre 15000 frt elégséges lesz, a melynek törlesztéses kamatait a fennebbiek szerint a közkórház vállalná el a cserében kapott Rudolfinum épület helyébe.

9. A város általános szabályozási tervének elkészítése és megvalósítása.

Egy ily szűk és rendezetlen utcákkal bíró városnak, a minők a volt erődített hegyoldalon fekvő helyek általában, szabályozására igénytelen nézetem szerint háromféle mód kínálkozik.

Az első lenne tekintet nélkül a fennálló viszonyokra az eszményi szabályozási terv elkészítése és annak fokozatos keresztül vétele akként, hogy az egész város részek kisajátíttatnak, a fennálló épületek lebontatnak és az így nyert szabad téren az új utcák kitűzetnek és a megmaradó telkek házhelyeknek eladatnak.

Ezen terv azonban csak rohamosan fejlődő világvárosokban valósítható meg nagyobb pénzáldozatok nélkül; ott is csak a város remélhető terjeszkedésére tervezett új város részekben, pl. Budapesten a nagy

ról, szankcionálva így, hogy a képviselőséggel — főképp ha mamelukpárti a képviselő, minden összefér.

Mást aztán nem is végzett ezen az egész héten a tisztelt Ház. Egy csomó interpellációra adtak választ — úgy tessék, lássék módra — a miniszterek s aztán határozatba ment, hogy nem dolgoznak mást e héten, eleget izzad helyettük — a kvóta miatt — Bánffy és a többi miniszterek.

Még egy dolgot kísérelt meg e héten a kormány. Perbe fogatta igazgató miatt — Schmidt Jenőt, az idealista-anarchistát, hanem hát szerencsésen — hiába való költésbe is verte az államkincstárt. Ime a jele annak, hogy mégis csak kívánia kell a kormánynak a sajtótörvény megszorítását; hiszen így még majd a levegőbe röpti az egész apparátust valami filozófus az ő anarchista — eszméivel.

Pedig hát az eszme még sem bombá, hogy elsüljön. Ime a Vigaszinházban is német színészek bombáztak e héten a magyar nyelv ellen, hanem az ő bombáik ellenében egész golyószóró ágyúütegekkel küzdött a magyar sajtó. És a Vigaszinházban szomorú veresége lón a német nyelvű, a mely a pesti németszínház leegésekor nálunk kiszorított és nem is fog feltámadni többé.

Eseménye volt még e hétenek egy vicinális — azaz, hogy pardon! — helyi érdekű vasut megnyitási ünnepélye, melyről annál

Körutak kitűzése, a midőn a székesfőváros üres telket és kunyhókat sajátított ki és a szabályozási terv keresztülvitele után azokból értékes palota helyeket adott el.

De alig hiszem, hogy ugyanest megkísérlené a belvárosban pl. a Váci-utcában, mert itt a házhelyek szabályozás után sem nyernének értékben, a szabályozás folytán áldozatul eső egész házhelyek, úgy a többi telkekből eleső területek és a lebontás alá kerülő épületek óriási összegeket nyelnének el.

A második mód volna minden egyes utca és köztér radicalis, az általános követelményeknek megfelelő szabályozási tervét elkészíteni és azt minden új építkezés alkalmával következetesen betartani, természetesen oly feltétel mellett, hogy a ki ily módon telkéből veszít, annak az elvesztett terület értéke megtérítetik, a ki pedig az utcaterületből foglal, tartozik a nyert terület becsárban megváltani.

De ezen terv is, a mennyiben nagyobb mértékű utca szélesítéssel jár, a város közönségétől súlyos pénzáldozatokat követel és mindenesetre feltételezi a városnak gyorsabb újjáépítését, mivel ellenesetben hosszú időre türelmetlen állapotokat teremt: éppen azért még világ-városok előkelő és régi városrészeiben is csak szórványosan, az okvetlen szükséges forgalom biztosítása érdekében alkalmaztatik.

A harmadik megoldás, ezámot vetve a rendelkezésre álló pénzerővel, a fennálló viszonyok javítása; gondoskodni arról, hogy a forgalom biztosítsék és előzetesen az általános követelményeknek megfelelőleg elkészíteni azon kültelek szabályozási tervét, melyek előreláthatólag a város terjeszkedésével befognak épülni.

Ha már most ezen háromféle szabályozási módokat egybe hasonlítjuk városunk viszonyaival, nem szenved kétséget, hogy a két első nálunk keresztül nem vihető, mert az előbbi óriási összeget nyelne el, utóbbi pedig állandó nagyobb és előzetesen ki nem számítható évi terheket róvna a nagy közönségre, különösen ha figyelembe vesszük, hogy a szabályozás folytán gyakrabban egyes házhelyek nagy része áldozatul esnek, a minek következtében a város kénytelen volna az egész telket megvenni, és a megmaradó rész értékesítése minden esetre kétséges lenne.

De még ily módon is csak szélesebb, inkább meg kell emlékezni, mert Baranyában, sőt többet mondok, Pécs tövében történt. Az ünnepség vendégseregét és házigazdát egykép Pécs szállította; Budapestről csak a hivatalos vendégek érkeztek és az öreg Pester Lloydnak a tudósítója, a ki felvette az ünnepen a keresztiséget is. Ugyanis az első üveg Litzke-peszgő kibontásánál a gyöngyöző ital a tudósító tarfejét nézte pezsgős pohárnak s azon futott végig, — a mi pedig kár volt!

Maga az ünnepséget befejező bankett lukullusi volt, a minek költsége talán az ország összes díjnokjainak a nyugdíjából sem kerülne ki. Igenis, mert e hét megokozta nekik is az örömet. „Rendezik” a helyzetüket a kormány s ha nem is lesz majd az új törvény írott malaszt, bizony alig lesz elég a nyert fizetésemelés szegényeknek egy — malacra.

De hát bele kell ebbe is nyugodniok. Hiszen nem lehet minden ember se akadémikus, se szaké; kell szegény embernek is lennie a világon. Az igaz, hogy a szegény embernek nincs pénze; node ebben a bajban sokszor szenvednek mások is. S legalább a szegény ember nem veszteth semmit; a gazdagok meg e héten is a lóversenyeken egész vagyont — nyertek!

Kövágó Örs.

szabályosabb és párhuzamosan haladó házsorokkal bíró utcákat fogunk nyerni és semmi esetre sem egyeneseket.

Nekünk since más hátra, mint belenyugodni a megváltozhatlanba és a lehető takarékoság szemmel tartásával a fennálló viszonyokat javítani, legfeljebb is a főforgalmi vonalakat kellőleg kiszélesíteni és előzetesen elkészíteni azon kültelek szabályozási tervét, a melyeken a város valószínűleg terjeszkedni fog.

Igy történik ez Németség nagyobb városaiban, hogy a régi városrészekben az állapotoknak csak javítására törekednek és kizárólag az épülő új városrészek szabályozására fordítanak kiváló gondot.

Különböen e téren is legalább az utóbbi 6—7 évben örvendetes haladás történik, a mennyiben az építkezések alkalmával a telkek utcai szabályozási vonala nem a helyszínen szemmérték után tűzetik ki, hanem mérnöki előzetes felvétel alapján állapítatik meg az építési bizottság által a beépítendő telkek és evvel együtt az egész utca szabályozási vonala. Ily módon, fokozatosan már 60—70 utcáról rendelkezésre állanak a felvételek.

Hogy mégis ezen újítás nagyon szerény keretben halad és az ekként megállapított szabályozási vonalak sem tartatnak be mindenkor, annak egyszerű oka a pénz hiánya volt, mert az ugynevezett kisajátítási alap önmagát egészítette ki oly módon, hogy abból az utcákhoz csatolt magánterület részek kifizettettek, a magánosok által az utcákból elfoglalt területek ára pedig az alapba befolyt.

Természetes, ekként a legjobb esetben is az utcák vonalában ki avagy beszögélő sarkok eltávolításáról, a differentiák kiegyenlítéséről lehet csak szó, de semmi esetre sem az utcák kiszélesítéséről!

Ezek szerint könnyű belátni, hogy nem az általános kívánalmaknak megfelelő szabályozási terv elkészítése, hanem annak keresztül vitele okozza a legfőbb nehézséget, mivel súlyos áldozatokat követel és hosszú időre ideiglenes, hogy ne mondjam, türelmetlen állapotokat teremt az által, hogy minden utcában áll majd néhány új ház a meghatározott szabályozási vonalban, míg a többiek a vonalon kívül vagy belül lesznek.

A miért is a midőn ismételve a harmadik város rendezési tervet javasolom, indítványozom, hogy a városi mérnöki hivatal, ennek elfoglaltsága esetén pedig külön díjazott mérnök vegye fel a várost jelenlegi állapotában, úgy a határos azon külteleket, a melyek felé a város terjeszkedése tervezetik és ennek alapján az építési bizottság meghallgatásával készítsék el a város végleges szabályozási terve, a mely munkálatok mellett a lehető takarékoság szemmel tartásával az utcák általában rendeztessenek, a főforgalmu vonalak kellőleg kiszélesíttessenek és a tervezett városrészek minden tekintetben az igényeknek megfelelőleg beosztassanak.

A szabályozási terv elkészítése nagyobb költségeket nem fog igényelni és azok az egyéges kölcsönből kikerülnek, a terv fokozatos realizálhatására pedig a közjvedelmekből annak idején a kisajátítási alapba évenként bizonyos összeg lenne befizetendő.

10. A város általános csatornázásának terve, helyesebben mondva az emberi ürülékek, a használati és esetleg a csapadék vizeknek miként leendő eltávolítása a város területéről.

Tény, hogy a jelenlegi állapot, a mely szerint a szennyezett használati vizek az utcák, legtöbbször a járdák mellett nyílt csatornában folynak le, a gyakran fertőzött ürülék pedig a városban pöcegödörökben huzamosabb ideig raktározatik, nemcsak kellemetlen, hanem egyuttal a közegészségre

legalább is káros, sőt évről-évre fokozódó veszélyt rejt magában.

Károsnak és veszélyesnek tartom a mai pöcegödör rendszert azért, mert az ürülék még a legjobban alkotott pöcegödör falain is lassan átssüremkedik és mindjobban fertőzi a talajt; a pöcegödörökben felhalmozódó ürülék erjedése következtében kifejlődő mérges gázok pedig, a melyek részben a primitív árnyékszékeken, részben pedig a házak tetőre érő ventilációkon keresztül kiszabadulnak, rontják a légkört.

Ezen állapot annál nagyobb veszélyt rejt magában, minél tovább tart a talaj fertőzés, minél sürűbben lakják a várost és minél több időt töltenek a lakosok a városban, a mi pedig a modern városi életnek egyik sajnos folyománya.

A kérdés csak az, hogy a mostani állapot mi módon és a helyes gazdasági elv megsértése, a közönség agyonadóztatása nélkül, mikor orvosoltassék?

A csapadék vizeket, a melyek az egészségre éppen nem veszélyesek és legfeljebb is csak a forgalmat nehezítik meg a város egyes pontjain nagyobb sáporok alkalmával és azok tartamára, a leghelyesebb számításon kívül hagyni annyival is inkább, mert a városon keresztül folynak a Mecsek déli lejtőjének, körülbelül, 2000 cat. hold területén összegyűlő vizei, a melyek a csatornázást igen költségessé tennék.

A használati vizeket és az emberi fölékony ürüléket legcélszerűbb lenne öblítő rendszerű csatornában a város alatti nagy Kanálisba bevezetni.

Ha azonban a csatornázás keretébe belevonjuk a szilárd ürüléket is, úgy a terv kivitele már megváltozik.

Ezen esetben a csatornák termékeinek a nagy Kanálisba való bevezetése annak öblítéséhez szükséges víz hiánya miatt, nehézséget okozna és az ürülék valószínűleg a Nagykanális medrét csakhamar beiszapolná.

Ily csatorna vizeket, a melyekben a szilárd ürülék is benne van, vagy derítik, vagy öntözési célokra használják fel, illetve nagyobb folyók mellett fekvő városokból oda vezetik.

Az öntözési rendszer főképen Németségban van meghonosítva, a hol a csatorna vizeket folyókba bevezetni általában tilos. Ott a vizeket az öntözendő terület legmagasabb pontjára vezetik, a honnan az nyílt árkokban folyik széjjel az öntözendő területekre, a melyeken főképen konyha kertészetet üznek és takarmányt termelnek; berendezés tekintetében nagyjában hasonlítanak a mi bolgár kertészeink telepeihöz.

Ezen területek homokosak, a talaj által derített vizek összegyűjtése és bevezetése céljából alagsóvezetve vannak, tehát öntözésre igen alkalmasak és évenként 2—2.5 m³ magas (□ méterenként 20—25 Hectoliter) csatorna vizet vesznek fel, idővel mégis, bár lassan eliszaposodnak.

Épen azért, ha még figyelembe vesszük a nagy mérvben emelkedő vízfogyasztást, legalább is kétséges, hogy ezen öntözési rendszer a mi agyagos, kötött talajunk mellett bevál-e?

A csatorna vizek derítését, a mely a majnai Frankfurtban van meghonosítva, akként eszközlik, hogy a vizeket nagy tartályokban összegyűjtik méz és agyag hozzáadásával, a szilárd részeket lecsapolják és az ekként megtisztított vizet elfolytati hagyják.

Ezen rendszer nálunk minden nehézség nélkül alkalmazható lenne.

A mennyiben a szilárd ürüléket a csatornába bele nem vezetjük, önként eszik azon kérdés, hogy mit tegyünk a csatorna vizekkel? Nincs szükségünk sem öntözésre, sem a vizek derítésére. Csak hogy ez esetben meg a szilárd ürülék eltávolítása okoz gondot.

A pöcegödör rendszeren kívül gyűjtik az ürüléket az árnyékszék ülő deszkája alá helyezett bordókban vagy csőbrökben. Előbbiket, ha megtelnek kicsérélik, utóbbiak tartalmát pedig naponként kocsikban kihordják.

Hogy viszonyaink mellett melyik rendszer volna a legcélszerűbb úgy higiéniai, mint pénzügyi szempontból, az hosszabb beható tanulmányt, számítást és más városokban, a hol ezen rendszerek meg vannak honosítva, elért eredmények ismeretét igényli.

De nem zárkosom el azon aggodalom elől, hogy a csatornázás finanszírozása is nagy nehézséget fog okozni.

Csak a Belváros csatornázása a szükséges öntözési vagy derítési berendezéssel kerülne aproximatív számítás szerint 300.000 forintba.

A Belvárosban levő 1100 háznál az árnyékszék és a használati vizek csatlakoztatása a csatornához, megközelítőleg 100.000 forint, összesen 400.000 forint, a melynek évi 5 százalékos törlesztéses kamaja 20.000 forint.

Ebhez hozzá számítva az évi üzemeltetési költségeket 10.000 forinttal, világos, hogy a csatornázás csak a belvárosban 400.000 forint befektetést és 30.000 frt évi kiadást okoz épen annyit, mint az 1892 évben kiépített vízvezeték.

Tekintve, hogy javaslatom I—VIII. pontja alatt felvett építkezések újabb 47.000 frt évi terhet rónak a nagyközönségre, kétszeresen is megfontolandó, vajjon a csatornázás évi 30.000 forint terheit elbirja-e még?

Nem az ambíció hiánya vagy a neglegentia sugalja szavaimat, hisz építeni nemcsak könnyű, hanem hálás feladat is, csak akarni kell és jó pénzért elkészítik a terveket, a vállalkozók pedig megvalósítják azokat, a költségek kifizetése sem okoz nagyobb nehézséget, mert hitelünk van, pénzt kaphatunk; és minden alkotás egy-egy emléke, a mely hirdeti kezdeményezőit és a nagy közönségnek imponál.

(Folyt. köv.)

Hírek.

Pécs, 1897. május hó 15.

A pozsonyi ünnep.

Ünnep lesz majd holnap Pozsony városába, Ott lesz a magyarnak koronás királya És az egész ország Részt vesz az ünnepen, küld képviselőket, Hogy igaz nagyságát szíve örömeinek Hűen tolmácsolják.

Régi dicsőségnek, emlékeknek vára Bűszakén néz le ma is az öreg Dunára, A mint nézett hajdan, Mikor királyinkat benne koronázták S falai a magyart mindig együtt látták Békében és bajban.

Megért ő haladást, pusztulást egyformán, Benne örömkönyök és vér egybefolyván Sok évszázad alatt; Látott igazságot, zsarnokságot eltűrt, Ősi dicsősége de soha el nem tűnt, Mind máig megmaradt.

S világtörténetben mi ritkítja párját, Azt az ünnepet is ősi falai látták, A mikor a magyar Királyi asszonya szavára hajolva Egy emberként hullott térdére a porba S kardot rántott a kar!

S zugta minden ajak: Vitam et sanguinem... Most is él, mindig él el nem muló hirben

E dicső pillanat; S a milyen akkor volt, királyi asszonyát Hogy védje, odadván vérét és vagyonát, E nép olyan maradt.

Ma is kés mindenkor éltevel, vérevel, Hogy azt feláldozza a hon védelmében S királyáért ontsa; Ma is, ha nagyritkán csak egy jó szót adnak Ez is elég immár a derék magyarnak, Hogy omolják porba.

Csak egyet nem tanult ezer éve még meg, Hogy királyi hűség s a hon szerelmének Idegen érdekét Tegyenek elébe s idegen tanácsok Szerint kormányozzák szép Magyarországot; És est a nemzetet.

S most, hogy ünnep lesz majd Pozsony városába,

Visszaemlékezik királyasszonyára E sokat élt ország; Eszébe jut az is, hogy életét s vérét A magyarnak gyakran semmibe se nézték S jogait elorzák!

Hanem e jogokat mind visszaszerezte, Magát leigázni sohasem engedte S el nem fordult végkép Soha királyától s királya se tőle — S áldozta, ha kellett, vészterhes időbe' Erte életét s vérét.

S most, hogy ünnep lesz majd Pozsony városába,

S együtt ünnepelnek: koronás királya És az egész nemzet — Záloga egy boldog, egy szebb jövőnek Legyen az emléke rég lettint időknek; Hisz más erősséget e nép ugyse szerzett!

Igric.

Napirend 1897. május 16-án és 17-én.

Naptár: vasárnap, máj. 16. — Róm. kath.: Nep. János. — Prot.: Peregrin. — Görög-kel. (május 4.) Pelágia. — Zsidó: Ijár 14. — Nap két 4 óra 8 perckor; nyugszik 7 óra 14 perckor. — Hold két este 7 óra 58 perckor; nyugszik reggel 3 óra 17 perckor. Hétfő, máj. 17. — Róm. kath.: Paskál. — Prot.: Paskál. — Görög-kel. (máj. 5.) Iréne. — Zsidó: Scheni bj. — Nap két 4 óra 5 perckor; nyugszik 7 óra 16 perckor. — Hold két este 8 óra 13 perckor; nyugszik reggel 4 órakor. Időjárás: hőmérséklet 11 Celsius fok meleg; légnyomás 746. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: szeles, hűvös idő és eső várható.

Pécsi polgári kerékpáros egyesít. távversenye Pécs és Pécsvárad között d. u. 3 órakor vasárnap. Műkedvelői szinelőadás a pécsi Katolikus Legényegyletben vasárnap este 8 órakor. Májusi ünnepély a pécsi munkásképző-egyletben vasárnap délután 4 órakor. A pécsi Izs. nőegylet közgyűlése hétfőn d. u. 3 órakor a hitközségi tanácsteremben.

— (A Kornevillei harangok) színrehozatala — a vidéki hírlapírók szövetsége javára — jövő hó 1-én (kedden) lesz a színházban. A minden tekintetben érdekesnek ígérkező műkedvelői szinelőadásban résztvesznek: Kindl Gizella (Serpolette), Schlauch Anna (Germaine), Breining Olga, Hillibrandt Janka, Haksch Lajosné, Jilly Böske, Kaltnecker Ilona, Némethy Mariska, Pritz Olga, Raghla Ilona, Reberics Gizella, Spertl Mili, Trixler Aranka (női kar); Továbbá Taky Gyula (Henri), Böhm Emil (Grenicheux), Selényi Antal (Bíró), Haksch Lajos (Gaspard), ifj. Eötvös Gusztáv (Jegyző), Tétsi István (Gripparden), Nikolics Benedek (Fuinard), Decleva Dénes, Dunszt Károly, Fajth Gáspár, Háness Elemér, Horváth Tivadar, Jilly Aurél, Kauf-

man Mátyás, Lázár Gyula, Lieber Ferenc, Nagy Jenő, Parraghy Vilmos, Reberics Imre, Sey Oszkár és Szűcs Jenő (férfi kar). Az előadást Haksch Lajos rendezte; az énekek betanítását Vesz Albert végezte. A magán-énekesek és karok már teljesen be vannak gyakorolva; a prózából most folynak a rendező próbák. A zenekari kíséretre a 44-ik gyalogezred zenekarát szándékozik felkérni a rendezőség. Az összes közreműködők bámulatos lelkesedéssel vesznek részt a próbákon; gyakran naponként délutáni és esti próbák is tartatnak. A jegyekről a legközelebbi napokban fog a rendezőség intézkedni, hogy azok a közönség részére könnyen hozzáférhetőek legyenek. Az előadásra páholy 6 frtért; földszinti négy első sor, valamint az erkélyen levő első sor ülőhelyek 1 frt 50 krért, többi összes földszinti ülőhelyek 1 frtért lesznek kaphatók.

— (A Pécsi Dalárda vesztesége.)

Hofer Károly, a Pécsi Dalárda oszlopos tagja, tegnap levélben lemondott a dalárdánál viselt karnagyi állásáról, sőt a tagok sorából is kilépett; még pedig visszavonhatatlanul. Okul hozta föl megrongált egészségi állapotát. Egyben lemondását jelentette be a nemrégiben megalakult műkedvelői egyes énekkar karnagyságáról is. A dalárda tagjai, bár a lemondás még nem került közgyűlés elé, fájdalmasan veszik tudomásul legelső tenoristájuknak távozását, a kinek hervadhatlan érdemei vannak a dalárda sikerei s fölvirágzása körül. Mindez azonban nem akadályozza a dalárdát, hogy résztvegyen a dunántúli Dalosszövetség ezidei ünnepélyén Sopronban, hol 45 taggal vesz részt, s bár versenyen kívül fogja előadni Hubay „Ünnepi dal” című szerzeményét, de minden bizonynyal meg fog felelni régi jó hírnevének.

— (Jogtudományi vizsgálat.)

Cvenits Antal, a szegvárdi kir. törvényszék jegyzője, a pécsi jogakadémia és államtudományi kara előtt a jogtudományi államtudományi vizsgálatot sikeresen letette.

— (A képviselőválasztók névjegyzékének) kiigazítására kiküldött bizottság ma délután 3 órakor ült először egybe, hogy a választói névjegyzéket revízió alá vegye. A bizottság (vasárnapok kivételével) egész jövő hó 4-ig (péntekig) minden délután 3 órától 5 óráig ülészik a városháza közgyűlési termében.

— (Kinevezés.) A pénzügyminiszter a sárbogárdi adóhivatalhoz adótisztte Nagy Bélát kinevezte.

— (Halálozás.) Tálassy Gyuláné, szül. Macskovics Fáni, Tálassy Gyula nyug. kir. tanfelügyelő neje Szabadkán meghalt. A megboldogult sok éven át városunknak is volt lakója. — Piller Karolin, tegnap délután, életének 78-dik évében elhunyt. Temetése holnap (vasárnap) lesz délután 5 órakor a Nepomuk-utca 3. számú házból a budai külvárosi közsirkertbe. Lelkéért az engesztelő szentmisét hétfőn délelőtt 9 órakor mutatják be a belvárosi plébánia-templomban.

— (Nőegyleti közgyűlés.) A pécsi izraelita nőegylet holnapután (hétfőn) tartja évi rendes közgyűlését. A közgyűlést most

már másodszor hívják egybe, mivel az első, április 26-ára történt egybehíváskor a tagok nem jelentek meg határozatképes számban. A közgyűlés délután 3 órakor kezdődik az izr. hitközség tanácstermében s tárgyai lesznek a múlt évről szóló jelentések és a jövő hó 13-án rendezendő kerti ünnepély módosztatásainak megbeszélése.

— **(Iskolatársak találkozója.)**

Igy, a tanév végének közeledésekor, rendszeresen találkozunk a lapok hasábjain a volt iskolatársakhoz intézett felhívásokkal, melyekben figyelmeztetik őket, hogy például akik ez előtt tíz évvel hagyták el az iskola porát s fogadalmukhoz képest most, tíz év múlva, találkozóra kell összegyűlniök. Szépek és kedvesek ezek a találkozók, mikor a volt iskolatársak, már mint meglett, családos férfiak találkoznak ismét azon a helyen, hol iskoláikat végezték. Ez évre is esik több ilyen tízéves találkozó. Legujabban a kaposvári állami főgimnáziumnak 1887-ben érettségit tett növendékeit hívja össze tízéves találkozóra jövő hó 11-ére Kaposvárra Pogány Ármin, pécsi magyar államvasuti mérnök.

— **(A pécsi szabómunkások szakegylete)** folyó hó elsejétől kezdve a szabómunkások munkaközvetítését újra szervezte és a szakegyletben teljesíti. Ez újra szervezés következtében — mint bennünket most értesítenek — mindazon szakegyleti szabómunkás, ki átutazik és tudja magát igazolni, hogy három hónapon túl nincs hátralékban az egyleti díjakkal, kétnapi segélyben részesül, egy egy napra 15—15 krajcárral és éjjeli szállással.

— **(Lopás egy olvasóköri.)**

Scheiber Mihály, pécsváradi olvasóköri pénztárost a napokban egy ügyeskedő tolvaj megkárosította. Az olvasóköri levő pénzeszekrényt feltörte és onnan összesen 7 frtot ellopott. A esendőségnél feljelentette a lopás elkövetésének gyanúja miatt Rosenfeld Dávidot, aki a lopást tagadta ugyan, de a nála megtartott hávkutatás alkalmával az istállóban a jászol alatt elrejtve talált pénzre, hogy honnan vette, nem tudott utbagyisítást adni. Most a pécsváradi járásbíróság folytatja a vizsgálatot az olvasóköri lopás ügyében.

— **(Egy takarékpénztár kára.)**

A pécsváradi járásban levő Ófalu község melletti szőlőhegyen tűz volt a napokban. Egy présház égett le, mely a bonyhádi takarékpénztár részvénytársaság tulajdonát képezte. A leégett présház, természetesen, biztosítva volt. — A tűz keletkezési oka ismeretlen.

— **(Pécsi jogászok kerékpáros köre.)**

Egyik lapársunk szerint a pécsi jogászok külön kerékpáros kört létesítettek, mely kör célja a sport iránti előszeretettel és érdeklődéssel a jogászok között felkelteni és a már kerékpáros jogászok között az együttartozás szellemét fentartani. Megemlékezik arról a nagy lelkesedésről, melylyel a jogászok a kört fogadták és szép jövőt jósoltak. Mi megbízható helyről a következőket hallottuk: Lehet, hogy egyesek, kik a jogakademián létező egyesülettel ismert okokból ellenséges álláspontot foglalnak el, hogy a széthuzás annál nagyobb legyen, egy kerék-

pár egylet megalapítását célozzák és akarják, sőt mi több, vagy tizen a jogászok közül maguk kebeléből választottak is intézőt, pénztárost, ellenőrt, bizottsági tagot, mégis minthogy a jogászyűlés az egyedüli fórum, mely a jogászság kebelében alakuló egyesületek felett dönt, és mely egyedül engedheti meg, hogy nevét az egyesület címeiként viselje, és az előtt ez ügy szóvá még nem tétezt — az egyesület megalakulnak nem tekinthető.

— **(Egy folyamodvány.)** Egy mohácsi vasárnap i skolafü a következő folyamodványt adta be az iskolaszéki elnökhöz:

— Folyamodvány Tekintetes iskolaszékitagot tiszteljük, hogy önök a mulasztottat megsemitik hanem mindjárt büntetik. Én minden vasárnap voltam iskolába és önök mégis beadtak engem. Azt én beismerem hogy az őszkor nem voltam de akkor is azért nem mehettem egyiket vasárnap hogy nem volt lábelim pedig a hidegben mezitláb nem lehet menni. Azért kérjük az iskolaszékitagot hogy ne mindjárt büntessenek hanem előbb intsenek. Tisztelt nagyságos főtisztelendő urnak N. N. Mohács.

— **(A postabélyegek reformja.)**

Csak pár napja, hogy egy miniszteri rendelet június 1-től fogva elnémulást parancsolt a vasuti csengőknek, már a postabélyegekre került a sor. A jövő év január elsejével ezek is sutba kerülnek az ő sablonos, izléstelen rajzaikkal s művészi kivitelű, allegorikus alakok szorítják ki a pecsétes levelet és a posta kocsis trombitáját: így akarja ezt a minden bélyegnek leghatalmasabb ura — a kereskedelmi miniszter, akit ez újabb reformra az indított, hogy 1898. január elsején a köteles korona érték lép életbe. A bélyeg-reform nemcsak a bélyeg-gyűjtőket érinti kellemesen, hanem a szerelmeseket is, a kik tudvalevőleg nagy kvantummal járulnak a posta forgalomhoz. A szerelmesek számára ugyanis külön bélyegről gondoskodott az előrelátó miniszter; az égő szívek érzelmeit kicserélő levelek bélvegein nyilas istenke, vagy nyíllal átszegenett szív fog diszelegni, a mi bizonyára meg fogja kétszerezni a szerelmi levelezők óriási számát.

— **(Véres tréfa.)** Véres tréfának lehet nevezni ezt a különös esetet, ha ugyan egyáltalában tréfáról lehet még szó, mikor valaki négy ujját vessiti el. Egy polgárosszony betért tegnap egy pécsváradi hentesüzletbe. Amint várta, hogy kimérjék a húsrákonykötőt a hentes állványára, jobb kezét oda fektetvén a tőke mellé. A hentes segéd kőtekedve mondá:

— Milyen szépen le lehetne vágni azt a négy ujjat!

— Hát vágja — ingerelte a tréfára a legényt az asszony.

A következő pillanatban lecsapott a nehéz bárd s az előbb tréfáló asszony nagyot sikoltott. A négy szép ujj pedig ott feküdt véresen a tőkén — csupa tréfából teljesítette az ingerkedő kérést a legény. Hanem az asszony megsokalta a tréfát. Orvoshoz futott s feljelentette a „tréfálódzó“ hentes-segédet.

— **(Színészeink Kaposvárott.)**

Somogyi színtársulata ez időszerint Ujvidéken működik. E hó végén azonban Kaposvárra érkezik s a szokott őszi szezon helyett

ezuttal június hónapot tölti Kaposváron. Somogyi — miként írja — abban a reményben van, hogy kitűnően szervezett új társulata az idén nagyobb pártfogásban fog részülni, mint tavaly, de el is fog követni minden lehetőt, hogy a kaposvári közönség igényeit kielégítse.

— **(Betörés.)** Malus Ferenc, mátfai lakos házába, egyik éjjel, eddig még ismeretlen betörők betörték és onnan körülbelül 50 frt ára eszűtneműt vittek el. A sok szerencsével járt betörőket most nyomozza a sásdi csendőrség.

— **(Lefelé a lejtőn.)** Tegnap este felé egy szegény napszámos asszony sirva állított be a rendőrségre.

— Kérem alázattal, kedves biztos ur, pirul az arcom, meg fáj a szívem, de már fel kellett jönnöm, hogy elpanaszoljam a dolgot. A lányom több utcai csavargólyánnal itt csatangol az utcákon. Hiába kérem, nem marad otthon. Tessék befogatni és megfenyíteni.

S a siró asszony, megmondva a leánya nevét, eltávozott. A rendőröknek pedig nem is kellett sokáig keresni a rossz utra tévedt leányt; még három cimborájával elfogták a Ferenciek-utcájában és bekísérték őket a börtönbe. Talán majd a börtönbüntetés megállítja őket a lejtőn való lefelé haladásban, mely az erkölcstelenségbe és bűnbe visz.

— **(A megfenyegetett rendőrség.)** Vészes fenyegetőzés hangzott el ma a kapitány szobájában és a szigetvárosi rendőrségnek, amelynek ellensége megnyilatkozott, nyugtalan órái vannak. Egy kicsike mesitlábos asszony, akkora, mint egy nyujtófa, személyesítette a bíró előtt az urát, aki favágó és munkában lévén, az asszonyt küldte, hogy — álljon elő helyette. Egy kis baj volt. A favágók elállták a járdát és kőtekedtek az emberekkel, hogy ők adót fizetnek, hát oda állnak, ahol jól esik és az urak menjenek ki a sárba. Nem használt se szép szó, se intés, most megbírságotkák őket és az asszony az ura képviselétét rettenetes lelkiismeretesen teljesítette, ssembezállt a kapitánynyal, asszondta, hogy isten is van az égben, majd tősz az igazságot az urakkal, de mindegy volt 2 frt volt a bírság. A csöpp asszonynyal nagynehesen végezték, fölvetették a jegyzőkönyvet és mikor kifelé ment, csak kifurta az oldalát a vészes fenyegetőzés, a kezét égnek emelvén, de kerülve a kapitány tekintetét, felkiáltott:

— Megállj te büszke szigetvárosi rendőrség, majd táncolsz te még . . .

Azonban úgy ment kifelé, mint a szél, alig jutott el utána a kapitány hangja:

— Nono, csak fogja kend meg a nyelvit.

Az asszony végig söpört a folyosón, mint a vihar és a büszke szigetvárosi rendőrség aggodalommal várja: mi gyűn most?

— **(Leégett szalmakazal.)** Berger Emil, szentlőrinci járásban fekvő Guez-távműve-pusztán levő birtokán nagy tűz volt a napokban. Leégett egy 900 frt értékű szalmakazal. Hogy a tűz miből keletkezett, azt a vizsgálatnak még eddig nem sikerült kiderítenie.

— **(Vakmerő asszony.)** Dobos Márton, szabolcsbányai lakos éléskamráját

a napokban feltörték. A tolvaj egy baltával fessítette fel a kamra ajtaját éjnek éjszakáján s elemelt onnan vagy 25 liter szirt egy nagy fasókban. A káros és egész családja otthon az igazak álmát aludta, míg a betörő garázdálkodott s csak reggelre kelve vették észre a kárt. Az esetről jelentést tettek a csendőrségnek s az kiderítette, hogy a lopást Bernát Éva, ugyanottani lakosnő követte el, a ki éjjel a baltát magához vevén egymaga indult el a tolvajutra. Most a bíróság végezte vele.

— **(A bűnjelek.)** Megirtuk már régebben, hogy Heiszler András, árpádi lakos házában egy éjjel ismeretlen tettesek kirabolták s onnan 1200 frt értékű tárgyat elloptak. A csendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen rablók kézrekerítése iránt, azonban a bűnjeleken kívül még mást nem tudtak kinyomozni. E bűnjelek pedig egy öltözet alsóruha és egy harapófogó; ez utóbbit a betörésnél használták, az öltözet alsó ruhát pedig egyik betörő hagyhatta ott. Most csak az ebbe ruhába beleillő embert kell megtalálni s a tettesek többé nem rejtőzhetnek az ismeretlenség homályában.

— **(Tolvaj füstfaragó.)** Molnár Szabó János, budapesti születésű, 24 éves kéményseprő segéd, Hőgyészen Stockinger Vince kéményseprőhöz állt munkába. Nem sokáig becsülte meg azonban magát, mert egy kedvező alkalommal elloptott a gazdájától egy pár csizmát, egy öltözet ruhát, egy egész füstfaragói uniformist és mindezek mellé egy ezüst zsebórát s azzal megszökött. A munkakönyve maradt csak mindezek fejében ott a gazdájánál s most keresik mindenfelé a tolvaj füstfaragót.

— **(Rokkant munkások segélyegylete.)** Huszonnyolc évvel ezelőtt alakult a „Pécsi munkás-rokkantak segélyegylete“, hogy a szegény munkásoknak intézményt létesítsen, mely hívta van gondoskodni a munkaképtelenné vált, elaggott munkásokról. Az egylet ily szép és díszes mult után, most felhívást bocsájtott ki a pécsi és környékbeli munkásokhoz és azok barátaihoz, melyet ugy ezek, mint a nagy közönség lelkes pártfogásába ajánlunk. Az egyesületnek tagja lehet minden munkás kor és nemkülönbség nélkül s a heti befizetés oly csokély, legszegényebb munkás is könnyen eleget tehet ebbeli kölességének. Az egylet tagjai 50 éven alul husz, 50 éven felül pedig tíz év után már segélyre tarthatnak igényt. A befizetési összeg 4 osztály szerint a következő havonként: I. osztályban 18—25 éves korig 25 krajcár, 26—30 éves korig 30 kr., 31—35 éves korig 35 kr., 36—40 éves korig 40 kr., 41—45 éves korig 45 kr., 46—50 éves korig 50 kr., 51—60 éves korig 60 kr.; a II. osztályban a fentebbi koroknak megfelelően 50, 60, 70, 80, 90 kr., 1 frt és 1 frt 20 kr. a havi befizetés; a III. osztályban 75, 90 kr., 1 frt 4 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 35 kr., 1 frt 50 kr. és 1 frt 80 kr., végül a IV. osztályban 1 frt, 1 frt 20 kr., 1 frt 40 kr., 1 frt 60 kr., 1 frt 80 kr., 2 frt és 2 frt 40 kr. E befizetéseknek megfelelően a tagok az I. osztályban havi 8 frt, a II. osztályban havi 16 frt, a harmadikban havi 24 frt és a negyedikben 32 frt segélyre tart-

hatnak igényt. Ezenkívül az elhalt tagok özvegyei és árvái is segélyt nyernek az egylettől, mely e szerint a legszebb humánus feladatot tölti be. Jelentkezéseket elfogad az egyesület saját házában (Ágoston-utca 22. sz.) minden vasárnap délelőtt, valamint a nagyközönségtől is bármi jószívű adományt köszönettel vessz. Az egylet céljaira legújabbban adakoztak: Walter Antal kanonok 10 frt, pécsi kölcsönös segélyegylet 25 frt, Seifritz N. borkereskedő 3 frt, Oblath Adolf borkereskedő 2 frt, Tauszig Zsigmond borkereskedő 8 frt, Engel A. és fiai 10 frt és Jankovics Hugó 2 frtot.

— **(A puccos szobacica.)** Cifrán kiöltözött puccos dámát vittek be ma a torony alá. A kisasszony meglopta urnóját, egy csomó ruhaneműt emelt el tőle, aztán szépen kipuccolva elment sétálni. A számítás jól is ütött volna ki, csak abban hibázta el a rajvesztett szobacica, hogy maga vette fel a ruhákat. Könnyen ráismertek az udvariatlan rendőrök a sétáló dámára, a ki pedig nem vétett olyan nagyot, csak szerette a puccot, mint a többi asszonyok s úgy gondolta, hogy marad ott még ugyis elég az urnójánél a cifra ruhákból. A rendőrség azonban nem igen tudta a mentséget kihámozni a védelemből, elvette a szép ruhákat a kisasszonytól, sőt — még le is csukta.

— **(Hogy beszélnek a hivatalban.)** Zsák Jánosnak panasza volt, hogy a házigazdája, csekély házbértartozás fejében a szerzőjait elzárta. Hát ő most mivel dolgozzon? Akkor oszt sümmit se lösz, se pénz, se embőség, se könyér.

— Menjen a biztos urhoz, majd eligazítja a panaszát — irányította a magyart az egyik kapitány.

Megy az ember oda, de vissza is jön hamarosan.

— Visszagyöttem, aszondja.

— Mért jött vissza?

— Hát aszonta a biztos ur, hogy ű nem érzi magát kontypetenciásnak . . .

— Minek? — tágitja a magyar eszít a kapitány.

— Kontypetenciásnak, ugy mondta, oszt mit csinájjak evvel a mondással azér gyöttem . . .

— Ahá, véli a kapitány, a biztos ur nem érzi magát kompetensnek . . .

— Az a, az a . . . De mi az isten csodája ez, ad rá valamit a háziur?

A kapitány fejcsóválásával kísért derült pillantások után a bajos magyar sorát azután egy kompetens hivatali férfiuval eligazította.

— **(A mohácsvidéki róm. kath. tanítóegylet)** f. hó 20 án tartja Német-Bólyban évi rendes tisztújító közgyűlését. A közgyűlés fontosabb tárgyai: az alapszabályok módosítása; pályázati eredmények kihirdetése; mult évi jelentések és a tisztújítás megejtése.

— **(A tolvaj-album haszna.)** A napokban feltűnt rendőrségünk előtt egy házaló, aki kötött kosarakkal járt hásról-házra. Figyelemmel kísérték aztán s ez a figyelem, ugy látszik, nem tetszett neki, mert odább állt. És est pólus tette, mivel ugyis kizsuppoltatták volna a városból. Ugyanis a

fővárosi rendőrségtől nem rég kapott tolvaj-albumban — melyről annak idején irtunk is — ma felfedesték az arcképét s a kilétét is megállapították. — Hívják pedig Oblath Adolfnak, lengyelítói születésű lakatos; de a főfoglalkozása azonban a betörés és zsebmetezés, mely bűnkéért már ötízben volt büntetve. Ugy látszik, a fonott kosarakkal való házalás csak ürügy nála a lopásra, a mit most valami szebb vidéken próbálgathat.

— **(Szökés az esküvő elől.)** Egy özvegyasszony házába nagy szerencse köszöntött be, egy gazdag tolnai földbirtokos személyében, aki megkérte az özvegy hűres szépségű leányának kezét. De amit szerencsének mondott az özvegyasszony, azon busult, amiatt szokogott álmában éjszakákon keresztül a szép leány, aki már előbb anyja tudta nélkül odaadta a szívet másnak: egy szegény, egyszerű kovácmesternek. Kétfelől ostromolták a leányt: egyfelől az anyja, aki rá is birta, hogy odaigérje a kezét a földbirtokosnak, mire kitézték ez esküvő napját, másfelől a szerelmes kovácmester, aki többek közt fenyegetődött, de nem azzal, hogy megöli a leányt, hanem azzal, hogy az esküvőn odaviszi az oltárra a földbirtokosnak két eltított gyermekét. Ettől megborzadt a leány s az esküvő elől való napon ráállt arra a tervre, amelyet a kovács eszelt ki. Este a szép menyasszony kiment az udvarra azzal, hogy bezárja a kaput. Be is zárta, de maga után, azután beszállt a kocsiba, amelyben a kovácmester várta s amely azután elhajtott a szerelmes párral, hogy hova — azt nem tudni még ma sem. Csak annyi bizonyos, hogy másnap nem tarthatták meg az esküvőt, mert nem volt menyasszony.

— **(Uj tanítók.)** Mohácsen Skriba Emmát osztálytanítónővé, Szentlőrincen pedig Svarda István, kisszékelyi tanítót osztálytanítónővé választották meg.

— **(Nyugdíjalépés.)** Miltényi István, egerszegi tanító, nyugdíjba vonul. Nyugdíjaztatása iránti kérvényét most adta be az egyházmegyei tanfelügyelőséghez.

TÁVIRATOK.

— **A király Budapesten.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ő felsége kíséretével együtt hétfőn reggel 5 óra 40 perckor érkezik Budapestre, ahol két hétig fog tartózkodni. Május 20-án általános kihallgatást ad. Az udvartartási személyzet ma reggel érkezett meg Budapestre, a Burg-zsandárok még tegnap este.

— **Visontai beszámolója.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Visontai Soma vasárnap délután fogja gyöngyösi választói előtt az Ugron-pártból való kilépését és indokait bejelenteni, a midőn egyuttal ki fogja nyilatkoztatni, hogy bár egyik pártkörhöz sem tartozik, szigoruan megmarad függetlenségi álláspontján.

— **A horvátországi választások.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Horvátországban erősen készülődnek a képviselőválasztásokra. Varasd város Josipovich Imre horvát tárca nélküli miniszternek ajánlotta föl a jelöltséget.

— **Strossmayer csak horvát püspök.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti

távirata.) A Vatikának Szerbiával a konkordátum fölött folytatott tárgyalásai következtében Strossmayer gyakovári püspök lemondott szerb püspöki címéről és állásáról, melyet a Vatikán elfogadott s egyben megbizta Strossmayert, hogy szerb egyházmegyéjét egy új belgrádi kath. püspök kinevezéséig tovább kormányozza.

A keleti harctérről. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az angol tengernagy és az angol konzul társaik tudta nélkül már másodizben intéztek felhívást Kréta népéhez.

Ujabb hírek szerint Törökország megelégszik 78 millió frank hadi kárpótlással. A hatalmak nem fogják kényszeríteni Görögországot, hogy hadihajóit zálogul adja Törökországnak a kárpótlási összeg kifizetéséig.

Török lapok az okkupált görög területek közigazgatásának és vámhivatalainak szervezéséről cikkeznek. Irják, hogy már a régi görög határra is neveztek ki török vámhivatalnokokat.

Domokoszt a törökök minden órában bevehetik.

Londoni táviratok szerint a görög csapatok tegnap Kaneában hajóra szálltak és elhagyták Krétát.

Epiruszban heves harc folyik Nikopolisz és Preveza körül.

A párizsi katasztrófa. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Párizsi távirat szerint már megállapították, hogy kit terhel a felelősség a katasztrófaért. A kinematográfnál alkalmazott Bellac bevallotta, hogy aethert vett elő a lámpa megtöltéséhez, segítse Bagaschow gyufát gyújtott, a mitől az aether-párak tüzet fogtak s meggyult a kinematográf fedele. Bellac és Bagaschow még szabadlábon vannak. A vizsgálatot befejezték.

Hock János mandátuma. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Ház VII. bíráló bizottsága elhalasztotta mára kitűzött ülését csütörtökre, miután kevesen jelentek meg. Tudvalevőleg ez a bizottság dönt Hock mandátuma fölött.

Magyar főpapok Rómában. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Desseffy csanádi püspök és Császka kalocsai érsek Rómába utaznak a szentté avatási ünnepségre. — Desseffy pünkösdkor tér vissza.

A bolgár fejedelem utikalandja. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A bolgár fejedelmi család udvari vonata, ma, midőn az Aumale herceg és az alenconi hercegnő temetésére Párisba utazni szándékozó családot szállította, Szerbiában, Jagodina közelében a szerb postavonattal összeütközött. Az udvari vonatnak semmi baja nem esett, csak az ebédlokkocsiban elhelyezett tárgyak sérültek meg.

Vasuti katasztrófa. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirat.) Sz. Pétervárról jelentik táviratilag: Bockkenhaf és Elva állomások között a katonai vonat kisiklott, mert az eső alámosta a vasuti töltést. Tizenöt kocsit elpusztult, 93 katona megsérült. Eddigél 24 holttestet vittek Dorpatba s körülbelül 30 fekszik még a roncsok alatt.

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztek Pécs szab. kir. város 1897. évi május 15. napján tartott hetivásárán.
Az árak méter saszánként számítatnak.
Kétszeres új 7.20—7.40; kétszeres új 5.50—5.80
rozs új 5.40—5.50; árpa őszti —; tavaszi —
új 4.—4.20; zab új 5.40—5.60.; búkköny —
—; kukorica új 3.70—3.90; kukorica ó —
széna 1.—1.30; szalma 1.— —
Kínalat: gyenge, mintegy 130 gabona-kocsi volt a piacon.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Egy hármas, teljesen üzemképes lokomobil

eladó a Baranyamegyei Hitelintézetnél Pécsen.

Zöldoltáshoz való galjok

kaphatók:
különbféle szőlőfajokból
darabja 1 kr.
válogatott csemege fajok
darabja 2 kr.

Kindl Ferencnél

Pécsen, Nepomuk-utca 23. szám.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves házióser ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megvizsgálható, feldolgozott, legújabb tudományok szerint alkalmazható készítmény, csúszni, fagyatás, szaggatás, és megfázások, és az orvosok által befordítottak, sőt is mindig gyökereiben rendelkeznek. A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller, Gyakorta Horgony-Liniment elterjedés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű házióser, melynek egy házióserben sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 lit. üvegekben árban megkapható minden gyógyszerárban készítményben. Budapest. Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment kapsici comp. Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment kapsici comp. Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment kapsici comp.

Munka-és cseléd

könyvek,
100 drb. 4^{frt},
kapható Taizs József könyvnyomdájában Pécsen.

Férfi és gyermek ruhák, felöltők.

Jó minőség, elegáns szabás

Olcsó árak!

ZENTLER-féle
cs. k. szab. udvari férfi- és gyermek-ruha gyári raktár
Pécsen, király-utca.

Megvételre kerestetik
egy üveges könyvszekrény.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

BERGER-féle gyógy-KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államaiban fényes sikerrel alkalmaztatik
mindennemű bőrkütegek
ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kosz s élődő kütegek, ugyisintén orr-rezesség, ótvár, fagydag, láb-izzadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátránynak 40 %-ot és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csalások elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrányszappan megrendelése s az ismert védjegyre való figyelmes kötetik. Idült bőrbetegségeknél sikerrel alkalmaztatik a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.
Amellettben ezek jobbnak találhatók, csak a Berger-féle kátrány-kénszappan kérendő; miután a külföldi utazatok határozottan bizonyulnak. A gyengébb kátrányszappan az

arcbőr tisztáltsági
eltávolítására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei ellen felléphetetlen birtosító mozdó és furdószappan mindennapi használatul szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrányszappan
50%, glicerín tartalommal és finom illattal.
Ára minden fajca használati utalással együtt 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő a Benzoe-szappan a bőr ápolására, berax-szappan pattanások ellen, oarbol-szappan a bőr simítására himlőhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan, Ichthyol-szappan rheuma és arcvörösség ellen, szeplo-szappan igen hathatós, Tannin-szappan lábizzadás és hajkihullás ellen; fog-szappan a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a rópiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután számtalan hatástalan utazatok vannak. Gyár és főraktár: G. Hell & Comp. Tropicus. Erdemjellel kitéve a nemzetközi gyógyszerkiállításán Bécsben 1883.

Kapható: minden pécsi és magyarországi gyógyszerertárban.

6818. sz.

P. 1897.

Hirdetmény.

A pécsi kir. trszék közhírré teszi, hogy **dr. Angyal Béla** kir. közjegyző-jelölt, a pécsi kir. közjegyzői kamarának 1897. évi május hó 5-én 82/1897. szám alatt kelt határozatával **Bánffay Simon pécsi kir. közjegyző általános helyettesévé** 1897. évi május hó 1-étől számítandó joghatálylallyal kirendeltetett.

Kelt Pécsen, a kir. trvszéknek 1897. évi május hó 11-én tartott üléséből.

Sável K.
elnök.

Kriegl
jegyző.

Kitünő

kártyavető

távoli utazásról rövid időre **Pécsre** érkezett.

Lakik Radenich-utca 17. sz., 5-ik ajtó.

Ifj. BUDAY

disz-festő és festék kereskedő
Pécsett, Jókay-tér 4. szám.

Ajánlja a legujabban áruba bocsájtott **kiváló Angol mosható padló mázát** kemény és puha parketta és deszka padló beeresztésére, ezenkívül dúsán berendezett raktárát **dörzsölt olajfestékek**, ugyszintén minden szoba és diszfestészeti munkálatokhoz használható **száraz festékek**, valódi **Angol hintó-mázak**, minden fajta **fény és padló mázak, olajok, Brunolin**, a legjobb **bőr és politur-lak, aranyozó-firnisz és bronz-tinktúra, festő- és mázoló-ecseteket** és mindennemű **facat-festékeket** házak bemeszelésére.

Egyuttal ajánlja magát **templom és szoba disz-festészeti munkák** átvételére, valamint **mázoló és fényező** munkák elkészítésére helyben és a vidéken.

Lakás: József-utca 35. sz.

Hirdetések jutányos áron a kiadóhivatalunkban vétetnek fel.

Legjobb szer poloskák, balhák, házi bogarak, moly, a házi állatokon lévő élősdiek ellen stb. stb.

Zacherlin

Kitünő hatása. Ugy öl — mint semmi más

szer mindennemű férget és ennél fogva az egész világon híres és keresett. Ismertető jelei: 1) az elzárt üveg, 2) a „Zacherl“ név.

Kapható Pécsen:

Hirschler Mór
főraktár
Alt és Böhm
Berecz Károly
Clement Antal
Dobszay Antal
Eizer János
Gyimothy Gyula
Herdlein Lajos
Hollósi Adolf
Klobucsár Mihály
Karres & Geltsch
Lang Herman fia
Lehner János
Markus S.
Mautner Mór
Molnár János
Mitzky Mór
Póth Gábor
Praindl Gyula
Reeh Vilmos özv.
Reinfeld A.
ifj. Rézbányai János
Schäffer Adolf
Schäffer Andor
Sperl Vilmos
Spitzer Jakab
Spitzer Sándor fia
Spitzer R.
Wallerstein R. utóda
Weber Ferencz
Wertheimer Ch.

Pécs-Bányatelep:
Königstein M.
Gebhardt István

Bar.-Szabolcs:
Pollák Gábor

Bonyhád:
Ernel Adolf
Straicher Benjam n

Dombóvár:
Kacsokovics Jenő
Pauncz Adolf
Pauncz Samu és testv.
Schneckenberger Rob
Spitzer Imre
Burger Ede

Német-Bóly:
Kann Lipót.

Szigetvár:
Fried Dávid
Oscodál Gusztáv
Szalay József

Bar.-Szt. Lőrincz:
Gebauer Tivadar
Engel Vilmos

Szulok:
Fried Zsigmond

Villányon:
Gyimóthy Jákó.
Weingoldner Rudolf

Vörösmart:
Thury Dénes gyógysz.